

ChristenUnie

Magazine

Regeren in crisistijd

MET GERT-JAN SEGERS EN CAROLA SCHOUTEN

Gij zult niemand verniksen

Verhalen van een katholieke straatpastor uit Den Bosch

Bid en werk

Terugblik op Dag van Nationaal Gebed

Migranten verrijken de partij

Joël Voordewind in gesprek met Samuel Lee

"Ik ervaar steeds dat we kracht en wijsheid ontvangen om dit werk te doen."

"Angst heb ik niet, maar ik ben het wel heel serieus gaan nemen."

4

12

"HET GAAT OM MENSEN, IEDER MENS DOET ERTOE"

22 TERUGBLIK OP DAG VAN NATIONAAL GEBED

26 JOËL VOORDEWIND IN GESPREK MET SAMUEL LEE

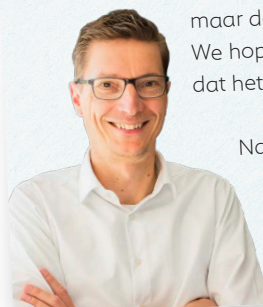
En verder...

- 2 Voorwoord
- 4 Regeren in crisistijd
- 10 Onze reis door Israël
- 12 Gij zult niemand verniksen
- 16 Groeten uit... Hengelo
- 22 Bid en werk
- 26 Migranten verrijken de partij
- 31 Colofon en agenda

Geachte lezer,

U ziet het: het ChristenUnie magazine is in een nieuw jasje gestoken! De vormgeving opgefrist en ook de inhoud is flink anders. Dat laatste heeft uiteraard ook alles te maken met de omstandigheden als gevolg van de coronacrisis. We hadden u bijvoorbeeld graag iets verteld over vele activiteiten die dit voorjaar gepland stonden. Die konden helaas geen doorgang vinden. Daarvoor in de plaats zijn echter veel nieuwe initiatieven ontstaan waarmee we als ChristenUnie ook nu dienstbaar kunnen zijn aan de samenleving. In dit magazine delen we daar graag iets van. Juist in crisistijd willen we als betrokken christenen niet aan de kant blijven staan, maar de handen uit de mouwen steken waar dat kan. We hopen dat u dit magazine met interesse leest, en dat het u zal inspireren om te bidden én te werken.

Namens de redactie,

Mark de Boer
hoofdredacteur

Onze God,

We zijn stilgezet. Onze straten zijn leeg, onze huizen zijn vol.
We zijn drukker dan anders. Onze agenda's zijn leeg, onze hoofden zijn vol.

Wat tot voor kort gewoon was, is nu bijzonder. En wat bijzonder was, is nu gewoon.

God, wij verlangen naar contact, naar een eenvoudige aanraking van onze naasten. Wij maken ons zorgen om onze banen, om onze zekerheden, om onze toekomst. Wij worstelen met alles wat nu zo anders is. En God, wij treuren om hen die aan dit virus ten prooi vielen. Onze vaders, moeders, opa's en oma's, onze ooms en tantes, onze broeders en zusters. Wij begrijpen het niet, Heer, waarom nu en waarom zo.

Onze God, wij hebben U nodig. Om omhoog te kijken zodat we de blauwe hemel overdag en de lichtpuntjes in de nacht kunnen zien. Om boven onszelf uit te stijgen en door Uw ogen te kijken.

Want Heer, we weten het eigenlijk wel. Hoe groot is onze nood, als we denken aan die vluchteling die al zeven jaar zijn bloedverwanten niet kan voelen? Hoe groot zijn onze zorgen, als we denken aan hen die hun leven lang in armoede en eenzaamheid leven? Hoe gerechtvaardigd is ons verlangen, als we denken aan hen voor wie vakantie een utopie is?

En dus God, bidden wij.

Wij bidden voor hen die zelf niet meer omhoog kunnen kijken.

Laat hen weten dat ze niet alleen zijn, God!

Wij bidden voor de zieken en voor hen die rouwen om het verlies.

Genees, Heer, en troost!

Wij bidden voor hen die in deze tijd vooraan staan om ons land door deze tijd heen te leiden. Geef wijsheid, Heer!

Wij bidden voor hen die namens ons de zorg verlenen die de zieken nodig hebben. Geef kracht, Heer!

En God, we bidden ook voor onszelf. Geef ons de rust om te accepteren wat we niet kunnen veranderen en de moed om te doen wat we kunnen. Help ons om genadig te zijn, zoals U genadig met ons bent.

En bovenal Heer, geef ons zicht op U – U die geneest, bevrijdt en leven geeft. Want van U is het Koninkrijk, en de kracht, en de heerlijkheid. Tot in eeuwigheid.

Amen. ■

EEN GESPREK OP AFSTAND

MET CAROLA SCHOUTEN EN GERT-JAN SEGERS

Regeren in crisistijd

In plaats van elkaar een hand te geven of op de schouders te slaan, zitten we nu allemaal in een camera te kijken. Mijn computerscherm splitst zich op in drie vakken en uit mijn krakkemikkige computerspeakers klinkt een gezamenlijk hallo! In een van de drie vakken zie ik mezelf. In het vak links van mij duikt Gert-Jan Segers op, fractievoorzitter van de ChristenUnie. Hij heeft zijn kantoor geïmproviseerd op de zolder van zijn huis. Achter hem hangt een poster van Justin Bieber. 'Ja, die is van mijn dochter hoor! Ze ging naar een concert toen ze twaalf was. Ik was haar taxichauffeur.'

Tekst: Matthijn Buwalda, Beeld: Anne-Paul Roukema & ANP

In het vak rechts van mij is inmiddels Carola Schouten verschenen, minister en vicepremier. Ze staat in haar keuken met een bak salade. 'Jij eet altijd salade als wij skypen' zegt Gert-Jan. 'Dat is waar! En ook altijd heel lekkere!' antwoordt Carola. Er volgt een korte opsomming van wat ingrediënten voor een goede salade, een uitwisseling van hoe het met ons allemaal gaat en vervolgens rollen we als vanzelf een gesprek in over corona, politiek, angst en geloof.

Slapen jullie nog een beetje goed?

Carola: 'Segers eerst!'

Gert-Jan (lachend): 'Nee, we beginnen met onze probleemslayer!'

Carola: 'Nou, ik ben altijd al een matige slaper, ik slaap heel licht, maar doordat er veel dingen spelen is dat nu wel extra. Ik lig 's nachts wel eens na te denken over hoe ik de dingen moet doen, welke keuzes er voor me liggen, dat soort vragen.'

Gert-Jan: 'Ik slaap meestal prima. Ik neem 's avonds nog wel altijd even de dag door in mijn hoofd, dus het wordt vaak laat. Ik merk ook wel dat het eerste waar je 's ochtends aan denkt steeds die crisis is. Dat ik me echt wel zorgen maakte over, bijvoorbeeld, de IC-capaciteit. Van die dingen waar je nog nooit over nagedacht had, daar word je dan nu opeens mee wakker. Dat is wel raar.'

En is het nu elke dag volle bak?

Gert-Jan: 'Als fracties zijn we eens in de week in debat waarin ik probeer van toegevoegde waarde te zijn. En verder doe ik wat ik kan achter de schermen en buiten Den Haag. Zo waren we een van de initiatiefnemers van de Dag van Nationaal Gebed, we hebben ons daarna aangesloten bij het hulpplatform #Nietalleen, we zetten ons in voor dak- en thuislozen. Dus er zijn echt wel dingen die we oppakken die ook helemaal bij de ChristenUnie horen, en ook bij mij persoonlijk. ▶▶

“Ik merk ook wel dat het eerste waar je 's ochtends aan denkt steeds die crisis is”

“ANGST HEB IK NIET, MAAR IK BEN
HET WEL HEEL SERIEUS GAAN NEMEN.”

“Ik merk
bijvoorbeeld
dat ik opeens
mijn moeder
veel vaker bel.”

En tegelijk is het ook qua vergaderen en overleggen super intensief. Van de ene vergadering naar de andere en je zit de hele tijd heel lang naar zo’n scherpje te turen. Op de een of andere manier vind ik dat nog intensiever dan als je elkaar live ziet.’

Carola: ‘Dat van dat overleggen en vergaderen herken ik! Mijn dagen zien er echt totaal anders uit dan hiervoor. Ik zit in de crisisstaf van het kabinet en daar hebben we het echt over álles. Gezondheidsissues, IC-capaciteit, economische thema’s komen langs. Maar ook: hoe gaat de samenleving er straks weer uit zien? Het lijkt raar, want je zit er nu middenin, maar je moet ook een paar weken vooruitkijken. Je hebt de dingen die nu opgelost moeten worden, en dat zijn er best veel, maar we denken steeds in blokken van drie weken, maar je moet nu al bezig zijn met het volgende blok. Dus je bent bezig op heel veel niveaus en het is totaal anders dan alles wat het hiervoor was.’

Dat is gezien door de ‘werk-bril.’ Zijn er momenten geweest dat je zelf bang was?

Carola: ‘Niet voor mezelf. Maar ik heb wel dat je voorzichtiger bent met de oudere en kwetsbare mensen in je omgeving en vaker checkt hoe het met ze is. En dat je het soms ook wel met ze hebt over wat dat dan betekent dat je ouder bent en iets kwetsbaarder. Dat soort vragen stel ik nu opeens wel. Maar zelf ben ik niet bang.’

Gert-Jan: ‘Angst heb ik niet, maar ik ben het wel heel serieus gaan nemen. Het virus kan in no-time levens slopen, dat vind ik echt afschuwelijk. En ik zie wel angst en verdriet bij anderen. Ik was in de week voor dit interview bij mijn moeder en die zei: ‘Als ik wil, zou ik zomaar in m’n stoel een potje kunnen gaan janken.’ Een vriend die zegt dat zijn moeder niet uit het verpleeghuis mag en dat zijn vader met een hoogwerker even met haar mag praten. Maar zij is dementerend, dus enorm in de war door alles wat er gebeurt. Toen ik die verhalen hoorde, heb ik daar toch wel van wakker gelegen.’

Carola: ‘Ik vond het ook een van de moeilijkste besluiten die wij namen door te zeggen dat niemand meer naar binnen mocht in de verpleeghuizen. Ik sta er achter dat we dat deden, want je ziet hoe kwetsbaar de mensen zijn die daar wonen als er iemand ziek wordt, maar ik beseftte wel dat dit betekende dat sommige mensen misschien zouden overlijden zonder dat ze hun naasten om zich heen hebben. Dat je elkaar niet meer kunt bezoeken.’

Gert-Jan: ‘Ik heb ook wel gedacht: kan dit niet soepeler? Kunnen we hier niet een uitzondering maken? Maar mensen binnen de verpleeghuizen zijn zo kwetsbaar. Het virus grijpt daar zo snel om zich heen. Je kunt daar gewoon niet licht over doen, maar het is een afschuwelijke maatregel.’

Wat doet dit allemaal met je?

Gert-Jan: 'Er verschuift niets wezenlijks, maar wel dat je meer gaat waarden wat er echt toe doet. In je eigen leven, maar zeker ook in de politiek.'

Carola: 'Het is inderdaad meer een soort reflectie van hoe ik leef en wat ik belangrijk vind in het leven. Ik merk bijvoorbeeld dat ik opeens mijn moeder veel vaker bel. Ik ben niet zo'n enorme beller en dat is ook prima, maar opeens wil ik veel vaker weten hoe het met haar is en mis ik haar als ik niet bij haar kan zijn.'

Ontstaat er in zo'n crisis ook een extra gevoel van roeping? Het idee dat je, juist nu, op de goede plek zit?

Carola: 'Ik vind dat heel lastig om aan te geven of om over jezelf te zeggen. Ik denk ook dat je dat meestal achteraf pas kunt duiden. Ik geloof meer omgekeerd, dat je op die plek zit en je hebt daar de mogelijkheden om de goede dingen te doen en dat moet je dan niet laten lopen. Daar moet je dan vol voor gaan, ook als het soms heel ingewikkeld is en je eigenlijk het liefst weg zou willen rennen...'

Heb je die momenten gehad? Dat je naar huis wilde, deur dicht en telefoon uit?

Carola: 'Nee, dat niet zo specifiek. Je zit er en je wilt het beste doen wat je kunt doen. Maar wel

dat je soms 's avonds thuiskomt en je afvraagt: hoe moet dit allemaal? Ook wel de spanning, met name rondom de IC-capaciteit en de situatie rondom verpleeghuizen. Die spanning is enorm. We spreken bijvoorbeeld veel met Diederik Gommers (voorzitter van de Nederlandse Vereniging voor intensive care) en ik heb ook de blik in zijn ogen gezien, die enorme spanning en druk. Dat moet je niet onderschatten.'

En hoe is dat voor jou Gert-Jan? Heb je het idee dat je, juist voor een tijd als deze, hier zit?

Gert-Jan: 'Dat zijn woorden uit het Bijbelboek Esther! Ik heb diezelfde tekst onlangs aangehaald in een nieuwsbrief naar onze leden. Ik wil heel voorzichtig zijn met een directe lijn leggen tussen wat Gods bedoeling is en wat onze plaats daarin ►►

"Het is heel bijzonder dat de coronacrisis ons voor een groot deel onze vrijheid ontnemt, uitgerekend in het jaar waarin we groots 75 jaar vrijheid wilden vieren. In mijn werk bij VWS was ik tot maart vooral bezig met preventie, 75 jaar vrijheid, maatschappelijke diensttijd, de ggz, de aanpak van dak- en thuisloosheid en zorg in Caribisch Nederland. De eerste drie zijn even naar de achtergrond gedrongen. Het is nu alle hens aan dek om de zorg voor mensen met psychische klachten, dak- en thuislozen en mensen in het Caribisch gebied goed te regelen. Alle dagen crisioverleggen. De bestuursverdieping bij VWS is nog bemenst, verder werkt bij ons bijna iedereen vanuit huis. De A1 en

A12 heb ik in de ochtendspits nog nooit zo leeg gezien. We geven geen handen, rijden met maximaal twee mensen in de auto en de ministerraad vergadert in de stoude Rolzaal, omdat de anderhalve meter daar beter is te garanderen dan in de Trêveszaal. En aan het eind van de werkdag hebben we vierkante ogen van vergaderen via beeldbellen. Ik bid elke dag dat corona mag voorbij gaan, vooral aan kwetsbare mensen. Ik kan me nauwelijks een beeld vormen van een wereld na deze crisis. Hopelijk leren we hier ook van. Veel zal anders zijn. Gelukkig blijft onze goede God dezelfde."

Paul Blokhuis

Staatssecretaris van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

is, maar er schuilt wel een geheim in dat je soms met reden op een bepaalde plek terecht bent gekomen. Je moet handelen en daar kun je niet voor weglopen. Dat wil ik ook niet. En ergens daarachter weet je dat God erin is, dat Hij erbij is en dat Hij ons niet in de steek laat. Dat Hij dingen laat meewerken ten goede, terwijl een vreselijk virus helemaal niet Gods bedoeling is. Dat het ergens toch iets moois kan uitwerken. En als wij daar dan bij nodig zijn, ja dan wil ik wel graag beschikbaar zijn.'

Heeft iets in julliezelf je verrast de afgelopen tijd? Zijn er dingen naar boven gekomen die je niet eerder bij jezelf hebt ontdekt?

Er valt een stilte. Gert-Jan kijkt even naar buiten. Carola zet haar lege slakom op het aanrecht, en zegt: 'Daar moet ik wel even over nadenken. Weet jij iets Gert-Jan?'

Gert-Jan: 'Grappig dat je het vraagt. Ik denk namelijk vaak dat ik achteraf pas echt zie wat je allemaal gedaan hebt. Dat denk ik ook altijd bij verkiezingscampagnes, ik dacht het bij de onderhandelingen voor het nieuwe kabinet, en dat heb ik hier ook. Toen ik in Egypte woonde reed ik daar wel eens door het chaotische verkeer van Caïro. Dan deed je dingen soms puur intuïtief met hartslag driehonderd en achteraf bleek dan dat je het juiste had gedaan. In het moment zelf sta ik daar minder bij stil.'

Carola: 'Ik betrek de vraag meer op de partij dan op mezelf. We zijn maar een klein cluppie, en dat we dan in het grote geheel deze rol mogen hebben en er samen vol voor gaan, dat vind ik elke keer weer bijzonder. Ook al toen het hele thema corona nog niet speelde trouwens. Ik ervaar steeds dat we kracht en wijsheid ontvangen om dit werk te doen.'

"Ik ervaar steeds dat we kracht en wijsheid ontvangen om dit werk te doen."

Gert-Jan: 'Als ik erover nadenk welke rol we mogen vervullen, en in het bijzonder ook onze bewindspersonen, dan vind ik dat wel buitengewoon. Carola die dag in, dag uit met de crisis bezig is, bijna iedere dag een crisisvergadering heeft en daar haar rol inneemt en probeert het goede te doen. Dan heb ik daar ongelooflijk veel respect voor. Ze laat haar hart spreken en ze doet wat ze moet doen. Dat geldt ook voor Arie (Slob, red.) met het onderwijs. Waar ook hele lastige keuzes waren. Scholen dicht, geen eindexamens. Ik heb zelf een dochter die geen examen kon doen, en de teleurstelling gezien en gevoeld, maar er zijn dus duizenden scholieren in Nederland voor wie dat echt een grote teleurstelling is. En het geldt voor Paul (Blokhuys, red.) die opkomt voor dak- en thuislozen die nu extra kwetsbaar zijn, en voor mensen in de GGZ. Voor wie alles opeens ondersteboven staat. Daarnaast is hij ook verantwoordelijk voor de zorg op Caribisch Nederland, en dat vergeten we nog wel eens. Het is echt ongeloof-

"Het is een bijzondere tijd. Ik ben in de eerste plaats heel erg onder de indruk van de mensen in de zorg, op de IC's. Ik ben heel trots op wat mensen daar iedere dag doen. Ik zie het ook in mijn eigen familie, in de zorg voor mijn gehandicapte zus, die ik nu al een tijdje geen knuffel heb mogen geven. Al het zorgpersoneel verdient groot respect.

Ook op mijn eigen terrein, in het onderwijs, moesten de afgelopen tijd moeilijke besluiten genomen worden, over het schrappen van de eindtoets en de centrale examens bijvoorbeeld. Ik realiseer me dat voor heel veel jongeren de laatste maanden van hun schooljaar heel anders verlopen dan ze hadden gehoopt. Tegelijk ben ik er heel trots op dat door leraren en schoolleiders heel hard gewerkt is om leerlingen toch onderwijs op afstand te geven. En ik ben ook trots op het werk dat schoolbesturen en gemeenten hebben gedaan voor

leerlingen in kwetsbare posities, die thuis niet zomaar kunnen leren. Bijvoorbeeld omdat ze geen laptop hebben, meer begeleiding nodig hebben of soms zelfs omdat het thuis onveilig is. Gelukkig hebben we ook voor hen een plekje weten te maken op scholen tijdens de periode van sluiting of konden we voor hen laptops regelen. Ik hoop dat we ook de komende maanden met elkaar blijven samenwerken. En ik wil iedereen bedanken die voor de regering bidt of ons een bemoediging stuurt. Dat doet ons goed."

Arie Slob
Minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media

lijk spannend hoe het daar gaat en hij is bezig om IC-materialen daar naartoe te krijgen en te zorgen dat ook de mensen daar toegang hebben tot voldoende medische zorg. Paul vervult daar echt een hele mooie en belangrijke rol in. Je staat als partij vooraan, je probeert daar dienstbaar te zijn voor wie het echt nodig hebben. Dat vind ik wel heel mooi om te zien.'

Tot slot: Stel dat het leven straks weer teruggaat naar normaal. Waar zie je dan het meest naar uit om te gaan doen?

Carola: 'Met vrienden en familie bij elkaar komen! Heel basaal eigenlijk. Er zijn nog wat achterstallige verjaardagen in de familie die ingehaald moeten worden en ik zat me al wel te bedenken dat we dat misschien met z'n allen met een groot feest moeten doen. Dat we dat samen kunnen vieren. Daar zie ik eigenlijk vooral naar uit.'

Gert-Jan: 'Ik ga mijn moeder een paar zoenen op de wang geven en mijn broers en zussen een knuffel. En een paar andere mensen. Dat je gewoon even dichterbij kan komen, daar zie ik wel enorm naar uit.' ■

"Dat je gewoon even dichterbij kan komen, daar zie ik wel enorm naar uit."

ANP Foto's door: Bart Maat (Carola Schouten met Pers), Dirk Hol (Gert-Jan Segers in de Kamer) & Phil Nijhuis (Arie Slob op persconferentie)

Onze reis door Israël

Met de voltallige ChristenUnie-Tweede Kamerfractie hebben we begin 2020 het Heilige Land doorgereisd van noord tot zuid, van west tot oost. Voor sommige van ons was het het éérste bezoek aan dit unieke land. Het blijft diep indrukwekkend om op dezelfde plek te lopen als onze Heer.

Naast dat het fijn was om als team eens een week met elkaar te kunnen doorbrengen, kunnen we concluderen dat het een intense en leerzame week was. Leerzaam, maar soms ook verwarrend.

Als ChristenUnie zijn we natuurlijk doordrongen van de complexiteit van de situatie op de grond in en rondom Israël, maar als je in één week zoveel verschillende mensen en organisaties hoort, en zoveel standpunten langs hoort komen, dan word je weer eens met de neus op de feiten gedrukt: het Israëlisch-Palestijns conflict bestaat al een hele tijd en kent geen gemakkelijke of spoedige oplossing.

We spraken onder andere met een Arabische pastor in Nazareth - een overwegend islamitische stad - die zijn ledental in een paar jaar tijd zag groeien van 7 naar 122. Met Palestijnse jongeren, die hun dromen en ambities met ons deelden. Met mensen in Aleh Negev, waar Israëliërs, Arabieren en Bedoeïenen samenwerken om kinderen met een handicap te verzorgen. Met een Joodse vrouw uit Rotterdam, die samen met haar gezin in een kibboets is gaan wonen, onder continue dreiging vanuit Gaza. In het geheim spraken we met Joden en Palestijnen, samen op zoek naar vrede.

Ontmoedigende en bemoedigende gesprekken. Vaak een patstelling, soms een sprankje hoop. Wij zullen ons blijven inzetten voor die vrede van onderop, en blijven vrienden van Israël. ■

Lees ons opiniëartikel
**'Waarom wij vrienden
zijn van Israël'**
christenunie.nl/vrienden

Belust de podcast
van Christenen voor
Israël over onze reis
christenunie.nl/podcast

ISRAËL REIS

“Wij zullen ons blijven inzetten voor die vrede van onderop”

Meer van Galilea

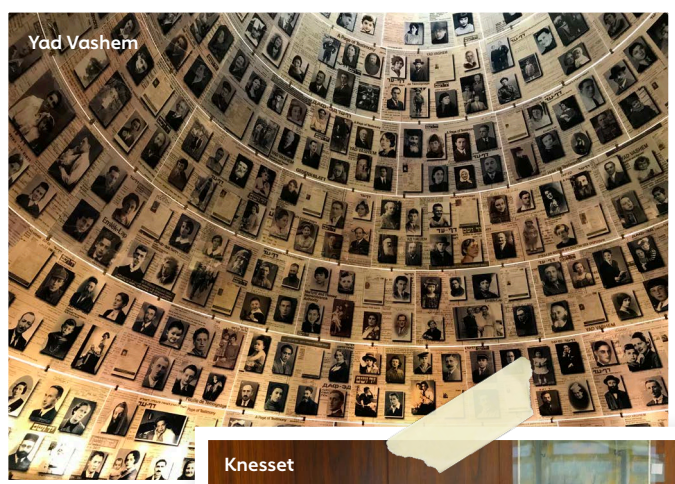
Bij Pastor Saleem

Golan

Nazareth

Yad Vashem

Klaagmuur

Knesset

Bij ALEH Negev

Onderzoek landbouw op woestijngrond

PORTRET

*John van
Grinsven*

'Gij zult niemand verniksen'

VERHALEN VAN EEN KATHOLIEKE STRAATPASTOR UIT DEN BOSCH

Wie in Brabant op de koffie komt, moet natuurlijk proeven van de echte Bossche bollen. Straatpastor John van Grinsven is barmhartig genoeg om er een vork en een mes bij te leveren. Zonder bestek is het bijna niet te doen deze slagroombombom, omhuld met chocolade, netjes op te eten. Van Grinsven (77) weet er als rasechte Brabander alles vanaf.

Tekst & Foto's: Joke Troost

Eind februari ben ik naar Brabant afgereisd om meer te weten te komen over het bijzondere werk dat John van Grinsven als straatpastor mocht doen in Den Bosch. Hoewel hij nu met emeritaat is, blijven de mensen van de straat een bijzondere plek in zijn leven innemen. Dat blijkt wel als ik met Van Grinsven de stadswandeling maak die hij elke dag wandelt door de straten van Den Bosch.

OPPASSEN

“We zitten hier aan een drugsroute. De uitkering wordt verderop verstrekt en aan de andere kant zit de coffeeshop. Op deze route heb je dus veel mensen met een verslavingsprobleem. Een aantal van hen is ook dak- of thuisloos. Daar moet je mee oppassen, want we noemen mensen als snel een junk of een zwerver. Dat is een beeld, een aanname. Je weet niet wat er gebeurd is met zo iemand. Het kan heel snel bergafwaarts gaan in je leven. Het ene moment ben je huisarts, het volgende moment sta je op straat met een tas van de Albert Heijn - want die zijn het sterkst. Pas dus op met je kritiek, want als jou iets zou overkomen kun je de zaakjes misschien ook niet meer op orde krijgen. Ik spreek dus bij voorkeur over mensen met verslavingsproblematiek en/of huisvestingsprobleem.”

Als voorbeeld noemt Van Grinsven Willemijn, de vrouw die hij vond op een ‘blauw stoepje’, de stoep van een huis van beter bedeeden in de stad. Op één van zijn rondjes door de stad zag hij haar zitten en besloot een praatje te maken. Willemijn was een intelligent kind dat het goed deed op school, maar haar moeder handelde in drugs en besloot dat ook Willemijn verhandeld kon worden. Om de pijn van dit misbruik te verdoven, begon Willemijn te drinken en drugs te gebruiken. Daarvoor moest steeds meer geld komen, en zo belandde de jonge vrouw in de prostitutie. Toen Van Grinsven haar vond, was ze totaal ontredder.

“Dat is het punt dat er effectief hulp gegeven kan worden. Alleen op het punt van de diepste ellende is iemand bereid om de verandering aan te gaan. Dat begint bij heel veel luisteren, heel veel koppen koffie. En als de keuze gemaakt is ook praktische hulp. Nieuwe papieren, een uitkering, een huis, meubeltjes. Het duurt wel vier tot vijf jaar voor je ze los kunt laten. Gelukkig gaat het met Willemijn nu goed”

VERNIKST

Dat er nog heel veel te winnen is in de zorg voor deze mensen die klem zitten, daarvan is John overtuigd. Hij vertelt me erover terwijl we door de straten van Den Bosch dwalen. Langs de bibliotheek waar thuislozen zitten te wachten tot de opvang open gaat en langs het inloopschip waar voor een klein bedrag overnachting beschikbaar is. “Er gebeurt dus wel wat, maar het is niet effectief en niet genoeg. Er moeten passende woningen komen, en mensen moeten een zinvolle besteding hebben voor hun tijd. Als je in de problemen komt, dan is de overheid om je te helpen. Maar er zijn ook mensen die vernikst zijn. Ze hebben geen doel ▶▶

“Alleen op het punt van de diepste ellende is iemand bereid om de verandering aan te gaan.”

meer met de uren die in een dag zitten. Dat zijn de mensen die blijven zitten na een kerkdienst. De vraag is dan: pikken kerken, christenen dit op? En hebben ze genoeg middelen tot hun beschikking?"

John vindt het heel belangrijk om de jonge generatie dat besef mee te geven. "Ik heb geprobeerd mijn kinderen een christelijke opvoeding te geven. En nu praat ik met mijn kleinkinderen over hoe bevoorrecht ze zijn. Mijn kleindochter kreeg een boterham met een dikke plak kaas erop. Ik vertelde haar dat ik soms eten breng naar de mensen in de stad omdat sommige mensen arm zijn. Dan komt ze aan met haar spaarpot. Mooi

vind ik dat! Ik zeg wel eens tegen mijn kleinkinderen: neem ook eens een vriendje naar huis dat nooit ergens mag spelen. Dat is een levensvisie die gaat over zorg voor anderen. Daar moet je het samen over hebben."

CHRISTENUNIE

Dat is ook de reden waarom Van Grinsven koos om lid te worden van de ChristenUnie. Als steunfractielid ondersteunt hij de fractieleider in de Staten van Noord-Brabant waar het kan. "De ChristenUnie is de enige partij die consequent durft te zeggen: het gaat om mensen, ieder mens doet ertoe. Het begin van het leven doet ertoe en het einde ook. Een vrouw in het bordeel in Amsterdam doet ertoe. Niet stigmatiseren door haar een hoer te noemen, want misschien is ze wel gewoon kleine Willemijntje die door haar moeder aan volwassen mannen werd verkocht. De taak van de overheid is om faciliteiten te bieden. De taak van ons als kerk, en gewoon als mens, is om te luisteren. Eindeloos te luisteren."

Al die verhalen die hij in de loop der jaren heeft gehoord blijven Van Grinsven bij. "Ik neem ze niet mee naar huis. Bewust niet. Wat mensen mij vertellen moet vertrouwelijk blijven. Dat vertel ik dus aan niemand. Maar soms moet ik het wel een plekje geven voor mijzelf. Dan ga ik wandelen. Door de

"Het gaat om mensen, ieder mens doet ertoe. Het begin van het leven doet ertoe en het einde ook."

PORTRET

"MIJN KINDEREN HEBBEN MIJ LEREN PREKEN.
GEEN BOMBASTISCHE TAAL GEBRUIKEN MAAR
DE RICHTING VAN DE BIJBEL PRAKTISCH MAKEN"

stad of in het bos. Dan loop ik leeg en neem ik het niet mee naar huis. Dat is mijn verantwoordelijkheid. Soms ga ik naar de abdij om stil te vallen. Het puin dat je vindt op weg naar je binnenste kan er dan uit. Vooroordelen, het zeker willen weten, niet toe willen geven, vul maar aan. Daar moet je mee oppassen. Door weer zo blanco mogelijk te worden, kun je op de beste manier zorgen voor de mensen op straat.

NONNEN

Voor dat straatpastoraat waren vroeger de nonnen. In Den Bosch zie ik het oude klooster nog staan als een stevige veste, maar de zusters wonen hier niet meer.

John van Grinsven preekt als diaken regelmatig op zondag, maar dat is in een andere parochie. "Mijn kinderen hebben mij leren preken. Geen bombastische taal gebruiken maar de richting van de Bijbel praktisch maken in het dagelijks leven. Gij zult niet stelen is ook: Gij zult geen t-shirts van vijf euro kopen waar mensen voor hebben geleden. En Gij zult niet doden is ook: Gij zult niemand verniksen. ■

UPDATE: HET CORONAVIRUS

Het interview dat we met John van Grinsven hadden, was kort voor de uitbraak van het coronavirus. We belden hem op om te vragen wat dit virus voor effect heeft op de dak en thuislozen.

"De straten zijn leger. Normaal zie ik overal mensen met een huisvesting- of verslavingsprobleem maar nu zijn er maar weinig. Waar ze nu zitten, weet ik niet. De nachtopvang is nog steeds open, er is alleen een extra locatie ingericht zodat er meer afstand tussen de mensen kan bestaan. Ik maak me wel zorgen om de thuislozen die anderen om geld vragen. Ze komen zo dichtbij, stel dat zo iemand besmet is, dan kan hij het virus makkelijk verspreiden.

Aan de andere kant zie ik ook iets moois ontstaan uit deze situatie. Mensen kijken meer naar elkaar om, zijn zich meer bewust van wat hun keuzes betekenen voor de wereld. Ik hoop dat we dat na deze crisis vasthouden.

Of ik nog steeds mijn dagelijkse rondje loop? Jazeker, ik wil gezond blijven. Lichamelijk én geestelijk en daarom sta ik dagelijks even stil bij deze tekst uit Jeremia 17:

*Gezegd wie op de HEER vertrouwt,
wiens toeverlaat de HEER is.
Hij is als een boom geplant aan water,
zijn wortels reiken tot in de rivier.
Hij merkt de komst van de hitte niet op,
zijn bladeren blijven altijd groen.
Tijden van droogte deren hem niet,
steeds weer draagt hij vrucht.*

Groeten uit... Hengelo

Klein clubje met een grote ambitie

Het pas gerenoveerde gemeentehuis in Hengelo ademt oud en nieuw. Vervlogen jaren en zicht op de toekomst. Het nieuwe deel gaat niet naadloos over op het oude. Een glazen brug bewaart een eerbiedige afstand voor de herinneringen van weleer. In eerste instantie zou je denken dat de jonge Susanne van den Beukel en Herman Groeneveld niet zo passen bij deze echo's uit het verleden. Maar als de twee met elkaar in gesprek gaan, blijkt hun frisse blik juist nog meer kleur toe te voegen.

Tekst en foto's: Joke Troost

“Ik vond de ChristenUnie een Gideonsbende. Daar wilde ik deel van zijn.”

Herman: “Jij bent echt een heel spontane persoonlijkheid die heel makkelijk aansluiting vindt bij de zittende raad. Maar ik heb je daar doorheen juist leren kennen als iemand die ervoor gaat, je geeft altijd 130%. Je bent zo goed voorbereid op álle dossiers. En dat kan misschien ook niet anders, met jouw achtergrond.”

KIPPENVEL

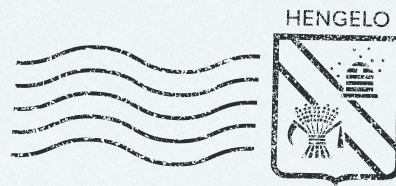
Susanne: “Ik denk inderdaad wel dat mijn afkomst ook nu nog een rol speelt. Ik kom uit voormalig Oost-Duitsland. De muur viel toen ik veertien was, dus ik heb het allemaal heel bewust meegemaakt. Ik kan daar nu nog emotioneel van worden. Mijn ouders waren geen lid van de partij en dat maakte het leven niet makkelijk. Toen de muur viel, was het bij ons echt feest, maar ook enorm wennen. In het begin had ik hoofdpijn van het boodschappen doen, zoveel keuzes, zoveel prikkels. Ooit dacht ik dat mijn Duitse achtergrond een belemmering zou zijn, maar nu is het voor mij als EUREGIO-raadslid een kracht!”

- EUREGIO is een Nederlands-Duits-samenwerkingsverband, waarbij
- 129 steden, gemeenten, Kreisen en
- Waterschappen uit het grensgebied
- zijn aangesloten.

Ik heb uit mijn Duitse jeugd meegenomen hoe kostbaar en waardevol vrijheid is, ook toen ik verhuisde naar Nederland. Ik krijg kippenvel als ik het zeg. Dat is de grote waarde van democratie. Dat je je mond open mag doen en dat je je mag inzetten voor gerechtigheid. Dat is zo'n kans! Ik vond de ChristenUnie een Gideonsbende. Daar wilde ik deel van zijn.”

GOD IS ERBIJ

Herman: “Ik weet nog hoe dat toen ging, toen je voor het eerst aanschoof bij het bestuur. Fantastisch!” Susanne: “Ik verveelde me te pletter. Gelukkig mocht ik mee met werkbezoeken en dát vond ik fantastisch. Toen ik een keer op bezoek was bij de fractie, is het snel gegaan. Al snel werd me gevraagd om me verkiesbaar te stellen. Niet op plek drie of vier, maar als lijsttrekker! Ik had geen idee wat een motie of amendement was, dus dat was even slikken. Ik heb daarover gebeden. En nu word ik weer emotioneel, want ik heb God nog nooit zo duidelijk horen praten. Ik zei: “Ik ben te jong en ik ben geen politicus.” Op dat moment was ik opgeleid als kerkorgelbouwer en restaurateur en ik dacht dat ik te weinig wist om de politiek in te kunnen. Toen kreeg ik de tekst uit Jeremia: *Je bent niet te jong, doe wat ik je opdraag*. Ik wist: God is erbij. Gelukkig heeft de ChristenUnie landelijk ►►

Hengelo

Hengelo is een gemeente in de provincie Overijssel en ligt dichtbij de Duitse grens. De gemeente telt meer dan tachtigduizend inwoners. De raad heeft zevenendertig zetels waarvan de ChristenUnie er één heeft.

geholpen met allerlei cursussen waardoor ik helemaal opgeleid werd.”

Ze vervolgt: “En ik heb Herman als sparringsmaatje. Dat is een zegen. Ik ben bijvoorbeeld heel blij dat jij de fractievergaderingen voorziet, je bent de rust zelve. We kunnen heel goed inhoudelijk overleggen maar je durft me ook een spiegel voor te houden en me scherp te houden. En je komt gewoon sneller to the point.”

“We zijn maar een klein clubje maar met een grote ambitie en daar moet je soms voor vechten.”

VERSCHRIKKELIJK VEEL LOL

Herman: “Vergeleken met jou is dat ook niet zo moeilijk. We hebben als fractie ook verschrikkelijk veel lol samen. Ik denk dat het komt omdat we allemaal mensen-mensen zijn. Ook Lydia bijvoorbeeld, één van onze andere fractievertegenwoordigers.”

Susanne: “Ja! Zij heeft echt oog voor het omzien naar elkaar. Ze komt uit de zorg en dat merk je. We kunnen hier de portefeuilles heel goed verdelen en zijn tijdens het fractieoverleg met een gemengd gezelschap van zes mensen. Dat is heel goed. Naast het inhoudelijke overleg heb je het gevoel dat je er niet alleen voor staat.”

Herman: “Dat is ook wel eens onze valkuil. We richten ons echt op de inhoud. We zitten hier voor Hengelo, om de stad verder te brengen. Daarbij hebben we niet altijd oog voor het politieke spel dat daarbij hoort. Er was hier tijdens de vorige raadsperiode veel onderlinge kift omdat de Hengelose raad erg veel partijen kent. Vanaf het begin hebben wij tegen elkaar gezegd dat we daar niet aan mee willen doen. Tegelijk schuurt dit wel eens wanneer we ons willen profileren.”

Susanne: “Je wilt vanuit je christen-zijn bescheiden en integer zijn maar tegelijk is het wel politiek. Je moet zichtbaar zijn. We zijn maar een klein clubje maar met een grote ambitie en daar moet je soms voor vechten. Na de verkiezingen waren we de kleinste partij. Ik moet dan echt onthouden dat ik, zelfs al zit ik daar alleen, we dezelfde rechten en plichten hebben als de grote fracties. Ik merk wel dat we heel goed ons huiswerk moeten doen om de meerderheid mee te krijgen.”

Herman: “Ja dat denk ik ook. Als wij als kleine fractie met iets komen dan zorgen we ervoor dat het staat als een huis. En in de praktijk zien we dat dat effect heeft.”

Susanne: "Zo ben ik nog steeds heel blij met de motie over de aanpak van eenzaamheid die we in november 2018 hebben ingebracht en die bijna unaniem is aangenomen. Dat is natuurlijk fantastisch! Of de unaniem aangenomen motie rondom toegankelijkheid, of onze inspanning rondom het verbod van lachgas."

Herman: "We zijn ook penvoerder van de motie spoorfietsen geweest. Dat is een beetje mijn thema, het ruimtelijk domein. Er liep een oude spoorlijn waar vroeger zouttreinen reden. Die spoorlijn is heel lang buiten gebruik geweest. Er is toen een lokaal initiatief ontstaan om met van die spoorfietsen het oude spoortracé nieuw leven in te blazen. Het schoolvoorbeeld van een idee van onderop en een initiatief waar mooie verbindingen worden gelegd tussen toerisme, natuurontwikkeling en cultuurhistorie. Daar moet je instappen als gemeente en dus hebben we dat vanuit de raad opgedragen aan het college. Het helpt dat ik, voor ik ondernemer werd, jarenlang bij de gemeente heb gewerkt en dus ook de 'andere' kant ken."

Susanne: "Zo kunnen we toch echt wat bereiken, ook als kleine fractie. Ik moet even terugdenken aan de verkiezingen. We hadden gehoopt op twee zetels en dat lukte niet. Ik had het daar die avond echt moeilijk mee omdat ik wist: ik moet het in mijn eentje doen. Maar in deze fractie kan ik dat op tafel leggen. In alle openheid. We zijn op een goede weg ook al is deze niet vrij van drempels. Maar het is de moeite waard. We zitten nog vol met ideeën en houden met een lach en een traan vast aan ons grotere doel." ■

Susanne van den Beukel

RAADSLID

Leeftijd: 44

Gezinssamenstelling: Getrouwd, twee zonen (13 en 9)

Levensmotto:

"Misschien is er geen gevoel dat groter geluk geeft dan dat men voor andere mensen iets kan betekenen."

D. Bonhoeffer

Herman Groenweld

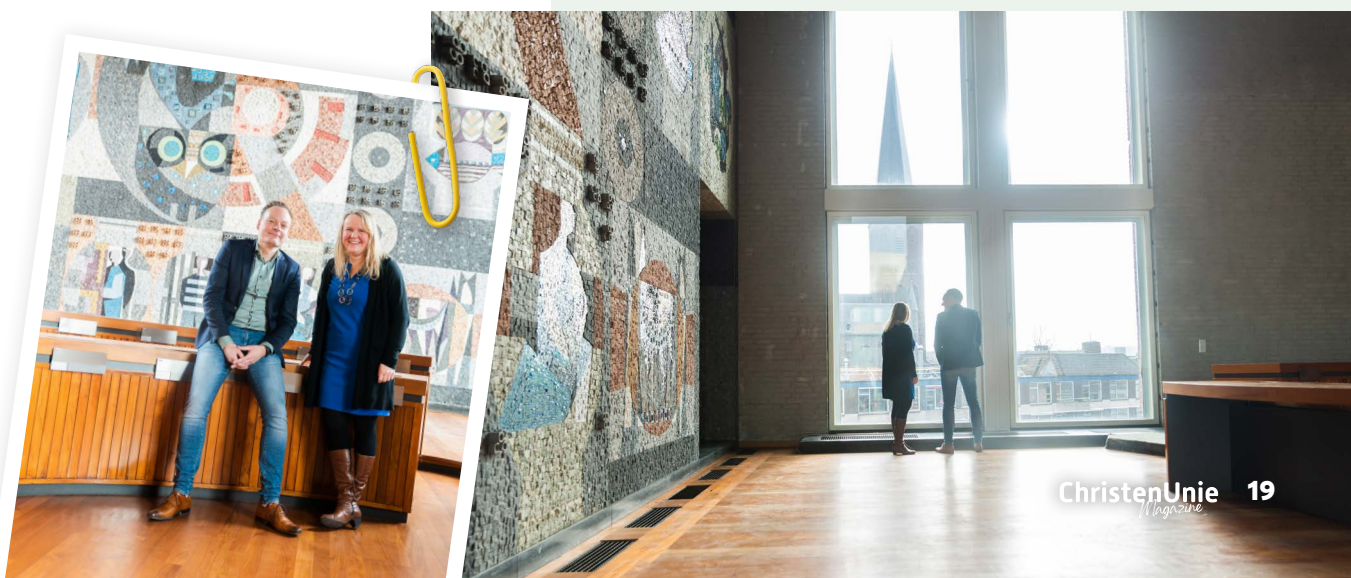
FRACTIEVERTEGENWOORDIGER

Leeftijd: 42

Gezinssamenstelling: Getrouwd, drie kinderen (15, 13 en 12)

Levensmotto:

Optimisten zitten er net zo vaak naast als pessimisten maar zijn een stuk gelukkiger.

Nieuws[!] uit het land

AMSTERDAM

Don Ceder, advocaat en gemeenteraadslid namens de ChristenUnie in Amsterdam, luidt de noodklok voor duizenden ongedocumenteerde Amsterdamse gezinnen die door de coronacrisis in de problemen zijn gekomen. Deze groep komt niet in aanmerking voor overheidssteun, maar ze moeten wel de huur en vaste lasten betalen. ■

“Een stille ramp voltrekt zich in Amsterdam-Zuidoost. Mijn telefoon staat roodgloeiend. Elke dag vragen tientallen gezinnen om juridische hulp omdat ze uit hun huis gezet dreigen te worden”.

Beluister het interview

dat hij hierover gaf bij Dit Is De Dag via christenunie.nl/amsterdam

ROTTERDAM

De combifractie van de ChristenUnie-SGP in Rotterdam is een speciale webpagina gestart met een handig overzicht van allerlei lokale initiatieven van hoop en verbinding waar Rotterdammers tijdens de coronacrisis gebruik van kunnen maken. ■

▶ Bekijk het overzicht via christenunie.nl/rotterdam

THOLEN

De ChristenUnie-fractie in de gemeente Tholen heeft speciale aandacht gevraagd voor de grote druk op mantelzorgers. Dagbesteding, dagopvang en respijtvorzieningen zijn door de crisis dicht, zodat mantelzorgers 24 uur per dag verantwoordelijk zijn voor de zorg voor hun hulpbehoevende dierbare. ■

▶ Lees meer op christenunie.nl/tholen

TWENTERAND

In de gemeente Twenterand is Martha van Abbema doordeweeks wethouder namens de ChristenUnie, maar na het uitbreken van de coronacrisis heeft ze, nog altijd BIG-geregistreerd, ook haar oude vak tijdelijk weer opgepakt en verpleegt ze nu ieder weekend coronapatiënten in Oss (Noord-Brabant). ■

“Mensen zijn verstoken van contact met familieleden. Je probeert dus ook een stukje gezelligheid te brengen, een spelletje met ze te spelen én natuurlijk helpen met beeldbellen.”

Lees een interview dat Tubantia met haar had via christenunie.nl/twenterand

HEERDE

Burgemeester Jacqueline Koops (ChristenUnie) van de gemeente Heerde moest enkele weken thuis blijven omdat ze zelf werd getroffen door het coronavirus. ■

▶ Het blad Eva interviewde haar over het ziekteproces, te lezen via christenunie.nl/jacquelinekoops

APELDOORN

In Apeldoorn heeft de lokale afdeling van de ChristenUnie – net zoals tientallen andere lokale afdelingen – zich aangemeld voor het initiatief #NietAlleen. ■

▶ Lees er meer over via christenunie.nl/apeldoorn

EDE

Arie Barendrecht, voormalig bestuurslid van de ChristenUnie-jongeren van Perspectief en betrokken bij de ChristenUnie in Ede, werkt als verpleegkundige op de IC. ■

“Een nummer als ‘Houd vol’ van Kees Kraaijenoord geeft me dan wel moed om door te gaan met wat ik doe. En daarom bid ik maar dat ik de juiste woorden mag spreken tegen familieleden van mijn patiënten en of God me wil helpen om mijn werk zo goed mogelijk te doen.”

Op de site van de EO vertelt hij over hoe hij deze tijd beleeft, lees het via christenunie.nl/ariebarendrecht

Bid & werk

Achter de schermen bij de Dag van Nationaal Gebed & #Nietalleen

Het idee voor de Dag van Nationaal Gebed (18 maart 2020) ontstond 'in de boezem van de ChristenUnie', zei Gert-Jan Segers. En omdat bidden en werken onlosmakelijk verbonden zijn, zeker in coronatijden, vloeiende het initiatief #Nietalleen haast als vanzelf uit de landelijke gebedsdag voort, vertelt Mark de Boer, interim-directeur van het partijbureau van de ChristenUnie. "Er is een reuzensprong gemaakt in het elkaar vinden in waar het echt om gaat." Lees mee met Mark hoe deze bijzondere initiatieven in slechts enkele dagen ontstonden.

Door: Mark de Boer, Foto's: EO/Willem Jan de Bruin

Donderdagochtend 12 maart

Vlak voor de intelligente lockdown, kreeg ik een mailtje van Peter van Dalen, onze Europarlementariër, vanuit Brussel. Hij schreef aan een aantal mensen dat het qua coronacrisis de verkeerde kant op ging, en of het een goed idee was om de handen ineen te slaan en samen in gebed te gaan. Ik informeerde wat in het rond. MissieNederland voelde meteen dezelfde urgentie en wilde meedoen. Daarop benaderde ik de EO, die enthousiast meteen hun kapel, vaak in gebruik als tv-studio, aanbood als opnamelocatie – dat de Dag van Nationaal Gebed digitaal moest, stond uiteraard al snel vast. Een dag later hadden we een alliantie gesloten met MissieNederland, de EO, de PKN, de Raad van Kerken in Nederland en Groot Nieuws Radio. Vanaf dat moment hadden we een gezamenlijke missie. Ik was enthousiast. Tegelijk dacht ik: maar wat gaan we dan precies doen?

Vrijdagochtend 13 maart

Op mijn kamer op het Partijbureau. Een paar dagen eerder had ik op de Facebookpagina van Marc van der Woude van Joel News een e-boekje gevonden over de vraag hoe de Vroege Kerk met grote epidemieën omging. Al lezend viel het kwartje. Marc noemt drie concrete dingen die we kunnen doen: kalm blijven, omzien naar anderen en het Koninkrijk van God zoeken. Dat bleef bij mij haken. Wat nu als we de gebedsdag in deze drie blokken verdelen? Eerst bidden we voor onszelf en onze zorgen, dan voor onze naasten en directe omgeving en daarna voor het grote plaatje? In de digitale vergadering deze morgen, met alle partners, besloten we om woensdag 18 maart tot Dag van Nationaal Gebed uit te roepen en in te delen in drie centrale gebedsmomenten: 09:00, 12:00 en 15:00, en om 19:00 's avonds een afsluitend moment. En al brainstormend

"Ik was enthousiast. Tegelijk dacht ik: maar wat gaan we dan precies doen?"

Mark de Soer

kregen de gebedsmomenten steeds meer invulling met een presentator, sprekers die de breedte van de kerk vertegenwoordigen, muzikanten – die waren er genoeg, sinds alle optredens vanaf dat weekend massaal waren afgelast – en gasten uit het werkveld.

Zaterdagavond 14 maart

Thuis op de bank. Ik zat net wat uit te blazen toen de telefoon ging: Tiemen Westerduin van Compassion. "Fantastisch, dat bidden," zei hij, "maar daar laten we het natuurlijk niet bij." Uiteraard niet, zei ik, er moet een vervolg komen. Bidden én werken. Tiemen vertelde van zijn idee om een platform te creëren waar zowel hulpvragers als kerken zich verzamelen, met één website en één telefoonnummer. Een dag later spraken we via Zoom met diverse organisaties over dit initiatief. In die meeting bedachten we de naam #Nietalleen en nog tijdens het gesprek claimden de communicatiemensen van de EO de domeinnaam nietalleen.nl. De PKN had inmiddels het noodnummer 0800-1322 in het leven geroepen.

Maandag 16 maart

Twee dagen voor de Dag van Nationaal Gebed. Bij de EO vergaderden we als productieteam voor het eerst in levenden lijve maar 'coronaproof' op anderhalve meter afstand aan een grote tafel.

We begonnen met gebed, wat ieder op zijn of haar eigen manier deed, en dat was een moment waarop ik meteen proefde: dit, ons geloof in God, is wat ons verbindt, het is zo passend om dit nu te doen... We werkten via een Google Drive-bestand en een WhatsApp-groep. We zouden uitzenden via YouTube, maar ik ontdekte dat het alles had van een tv-productie; ik leerde over call sheets, cues, regiekamers, visagie, autocue, de hele mikmak. Fantastisch. In twee dagen hebben we met Albert-Jan Schol, eindredacteur namens de EO, de productie in elkaar gezet. Ondertussen werd net zo hard gewerkt aan #Nietalleen. Ook daarvoor was een WhatsApp-groep gemaakt die de hele dag door piepte. Gert-Jan Segers bracht die dag zowel de Dag van Nationaal Gebed als #Nietalleen op verschillende momenten in de media naar voren. Het gesprek met hem en Op1-presentator Erik Dijkstra over bidden en werken vond ik fascinerend. Gert-Jan focuste op de koppeling tussen bidden én iets doen, maar Erik vond dat bidden uiterst interessant.

bekijk het fragment op: christenunie.nl/op1

Dinsdag 17 maart

Een bijna leeg EO-gebouw. Langzaam maar zeker vulde het overzicht met sprekers en gasten zich. Een EO-redacteur hielp vanuit huis bij het voorbereiden van alle gesprekken. Hij belde onder andere met priester Antoine Bodar in Rome, één van de sprekers, die hem vertelde dat hij nu liefst een hondje had gehad, omdat hij dan vaker naar buiten zou mogen in gesloten Rome. Om 19 uur konden we de laatste gast bevestigen.

Ondertussen was ook #Nietalleen flink opgeschoten. De website stond klaar en er waren logo's en banners. We konden woensdag lanceren.

Woensdag 18 maart

De grote dag. Tijdens de uitzendingen op de Dag van Nationaal Gebed volgde ik het gebeuren vanuit de coulissen. Een paar momenten ontroerden me, zoals het gebed van ds. Mirjam Kollenstaart die heel eerlijk

haar eigen angst en onzekerheid benoemde. Een bijzonder moment, door niemand voorzien, gebeurde tijdens de uitzending van 15.00 uur met Tiemen Westerduin. Eigenlijk zou Tiemen zeven uur 's avonds komen, maar om agendatechnische redenen van de gasten moesten we hem 's middags laten komen. Op dat moment was Matthijn Buwalda de muzikant van dienst. Last minute gaf hij aan toch een ander nummer te willen zingen, namelijk 'Je draagt het niet alleen'. Daarmee opende hij de uitzending, waarna Tiemen – die niet wist welke muziek gespeeld zou worden – even geëmotioneerd raakte; hij zou daarna namelijk #Nietalleen lanceren. Een prachtig, authentiek moment. Daarna ging de site live en was het project gelanceerd.

ALLEEN MET GOD

Een ander moment dat ik niet snel zal vergeten was die ochtend. We hadden net de eerste live uitzending gehad en te midden van alle drukte en stress werd ik gebeld door een onbekend nummer. (Later ontdekte ik dat mijn 06-nummer in de persberichten stond.) Een mevrouw zei met een prachtig, Surinaams accent: 'Ik wil jou een bemoediging geven', waarna ze psalm 91 citeerde. God zal je zegenen, was de boodschap. 'Met wie sprak ik?'; vroeg ik nadien. 'Met mevrouw Van der Linden, ik ben 76 en ga de hele dag meebidden'. Heel tof.

Aanvankelijk was het idee om de Dag van Nationaal gebed 's avonds met gebed af te sluiten in de radiostudio van Groot Nieuws Radio. Echter: in de loop van de dag was iemand die de studio had bezocht ziek geworden, dus was die locatie geen optie meer. Daarom vroeg radiopresentator Thijs Noorlandt of ik met twee anderen een gebed

wilde opnemen in een van de studiohokjes bij de EO. Dat moment, in zo'n geluidsdicht coconnetje, heb ik als heel bijzonder ervaren; even was ik, middenin zo'n hectische dag, alleen

“Het spreekwoord luidt: nood leert bidden. Dat heb ik bij beide initiatieven zien gebeuren in de goede zin van het woord.”

met God. De twee andere bidders hadden een vergelijkbare ervaring. We sloten af met het lied 'Houd vol' van Kees Kraayenoord, ook zo passend in deze tijd, en tegelijk een moment van ontlasting voor ons als organisatie.

Woensdag 15 april

Vier weken na de Dag. Nog steeds kijk ik af en toe verwonderd naar wat er in die paar dagen vorige maand in gang is gezet. Van nature ben ik niet zo'n bidder, maar gelukkig geloof ik dat bidden en werken in elkaars verlengde liggen; God dienen is je naaste dienen, en vice versa: je naaste dienen is God dienen. Wat dat betreft passen de Dag van Nationaal Gebed en #Nietalleen ook naadloos bij elkaar, het zijn twee kanten van dezelfde medaille.

#Nietalleen is sinds de lancering alleen maar groter geworden. De EO heeft er een dagelijks tv-programma aan gekoppeld, gepresenteerd door Bert van Leeuwen. Veel van onze lokale ChristenUnie-afdelingen zijn aangesloten en bieden praktische hulp of vormen de verbindende schakel naar de lokale overheid. De hulpaanbieders meldden zich redelijk snel, maar de drempel om hulp te vragen bleek de eerste dagen best hoog. Nu de epidemie langer aanhoudt, komen de vragen vanzelf en veranderen ze van karakter. Eenzame mensen weten vaak toch nog een netwerk te creëren, terwijl zoiets als druk op relaties en gezinnen een groeiend probleem is.

Het spreekwoord luidt: nood leert bidden. Dat heb ik bij beide initiatieven zien gebeuren in de goede zin van het woord. Ik heb bij alle partijen de urgentie en het verlangen geproefd om samen God te zoeken, juist nu. Dat bracht een enorme eenheid. In normale tijden willen diverse christenen nog weleens langs elkaar heen leven, maar nu was het alsof er in razend tempo een reuzensprong werd gemaakt in het elkaar vinden in waar het echt om gaat. Als ChristenUnie zijn wij letterlijk een unie van christenen uit de volle breedte van de christenheid. In onze genen zit dat we vanuit het hart van ons christen-zijn ons land en elkaar willen dienen, in afhankelijkheid van God. Daarom was onze betrokkenheid bij dit initiatief ook vanzelfsprekend. En tegelijkertijd is het heel bijzonder om het van zo nabij mee te mogen maken. ■

Dag van Nationaal Gebed:

Er zijn 2,5 duizend gebedsverzoeken ingediend via de digitale gebedsmuur op onze site, en volgens een grove telling zijn zo'n honderdduizend mensen op de gebedsdag betrokken geweest door de livestream te bekijken of te luisteren naar GrootNieuwsRadio.

niet alleen

#Nietalleen: Er zijn ongeveer 1400 initiatieven aangemeld. Op het moment van schrijven (half april, red) hebben 3541 mensen contact opgenomen met #Nietalleen. Van hen hadden er 2151 een hulpvraag. Bijna de helft hebben we kunnen koppelen aan een lokaal initiatief (1264). Anderen belden om hun verhaal te doen (1615). Verder had een deel van de bellers en mailers een opmerking of vraag over #Nietalleen of belden om hun aanbod te delen (622). Veel hulpvragen gaan niet centraal maar lopen lokaal direct via het netwerk van aangesloten initiatieven.

‘Migranten verrijken de partij’

JOËL VOORDEWIND IN GESPREK MET SAMUEL LEE

Dit voorjaar was dr. Samuel Lee – Theoloog des Vaderlands – samen met Joël Voordewind gastspreker in Rotterdam bij de bijeenkomst ‘Veelkleurige politiek’, georganiseerd door het Wetenschappelijk Instituut van de ChristenUnie. “Gods akker is groter dan onze vierkante meter in Den Haag.”

Tekst: Wilfred Hermans, Beeld: Anne-Paul Roukema

W e ontmoeten elkaar begin maart in de Volle Evangelie Gemeente De Schutse in Rotterdam. Lee introduceert zichzelf tijdens de fotoshoot voorafgaand aan het gesprek als pinksterman. Met een kanttekening. “Ik ben tegen de uitwassen zoals het welvaartsevangelie of leiders die zich verrijken.” Voordewind: “Dus jouw huis is niet duurder dan zes ton.” Lee: “Haha, nee, ik heb een klein appartementje.”

Kennen jullie elkaar?

Voordewind: “Alleen uit de media.”

Lee: “Ja, we ontmoeten elkaar voor het eerst.”

Voordewind: “Terwijl we toch veel raakvlakken hebben. We zijn allebei opgegroeid in de Bijlmer. Mijn vader was dominee in Amsterdam en evangeliseerde in de jaren zeventig onder de hippies. Als kinderen hielpen we mee met brood en soep rond-

brenge.” Lee: “In de Bijlmer ontstond mijn liefde voor Nederland. Ik werk er nog steeds.”

Hoe bevalt de titel *Theoloog des Vaderlands u*?

Lee: “Heel goed. De afgelopen 26 jaar heb ik veel in de migrantengemeenschap gewerkt, en als Theoloog des Vaderlands kom ik meer in contact met Nederlanders én niet-gelovigen. Dat is boeiend en leerzaam. Als Theoloog des Vaderlands kan ik nog beter gehoor geven aan mijn roeping om een bruggenbouwer te zijn en de dialoog aan te gaan. Ik ben van nature zachtaardig en houd niet van debatteren, wel van dialogen. Een debat is iets westers, afkomstig uit de Griekse cultuur. Ik kom uit een poëtencultuur. Poëten houden van de dialoog, met een beetje wijn. Een debat is tegenwoordig vaak junkfood geworden, met snelle oneliners waarmee je de ander goedkoop afserveert. ▶▶

A man with short dark hair and glasses is shown from the chest up. He is wearing a dark pinstriped blazer over a light-colored button-down shirt. He has a serious expression and is gesturing with both hands as if speaking. The background is blurred, showing what appears to be an indoor setting with some furniture.

*“Als Theoloog des Vaderlands
kan ik nog beter gehoor geven
aan mijn roeping om een
bruggenbouwer te zijn”*

“Naasteliefde betekent niet dat je de één wel helpt en de ander niet.”

Overigens noem ik mezelf Theoloog van de Straat, omdat ik juist bij die groep betrokken wil zijn. Daarom bezocht ik voor mijn eerste werkbezoek het aardbevingsgebied in Groningen. In één van de huiskamers leek het alsof er een granaat was ontploft. Ik had besloten niet te preken, alleen te luisteren, luisteren naar mensen en hun verhalen. Dat noem ik de theologie van oprechte betrokkenheid. In Groningen leerde ik dat je pijn en verdriet nooit mag relativiseren; elke pijn staat op zichzelf.”

Joël, herken je daar iets van in jouw werk?

Voordewind: “Ja, daar voel ik in mee. Bij asielzoekers, maar ook in het buitenland bij vervolgte christenen of in het Midden-Oosten. Vaak word ik uitgenodigd om in zaaltjes officiële verhalen aan te horen, maar het liefst ben ik op reis om het echte verhaal te horen. Goed luisteren kan vaak al een begin van de oplossing zijn.”

Tegen zijn gesprekspartner: “Krijg je als Theoloog des Vaderlands eigenlijk veel uitnodigingen en hoe maak je daar een selectie in?”

Lee: “Ik onderzoek mijn hart, of ik er iets voor voel. En ik geef veel interviews, het liefst geschreven interviews; die blijven langer bestaan en zijn terug te vinden. Ook spreek ik graag met seculiere media. De Volkskrant interviewde me bijvoorbeeld over de Bijbel. Dat sloeg zo positief aan dat iemand me later op straat aanhield: ‘Bent u die meneer van dat interview over de Bijbel in de Volkskrant? Ik geloof niet, maar door uw interessante uitleg ga

ik het Nieuwe Testament aanschaffen’. In die zin probeer ik bruggen te bouwen. Dat hoeft niet met een bordje ‘Ik ben christen’ om je nek, laat het maar gewoon zien door hoe je leeft. Ik ben geen fanatiek evangelist, eerder een strateeg.”

Dr. Lee, kunnen christenen volgens u via de politiek het verschil maken? Wat ziet u als kansen, of valkuilen? Heeft u zelf politieke ambities?

Lee: “Ik ben geen lid van een politieke partij omdat ik vrij wil zijn mijn ideeën te delen. Theologen moeten naar God en naar mensen luisteren, terwijl politici ook besluiten moeten nemen. Christenpolitici kunnen wel degelijk het verschil maken, ja. Wel wil ik christelijke politieke partijen oproepen, zoals ik vaker doe: raak je christelijke ziel niet kwijt. Wees barmhartig, heb je naaste lief. Naasteliefde betekent niet dat je de één wel helpt en de ander niet; Jezus’ naasteliefde is all inclusive. Houd én van een vluchteling, én van iemand die afhankelijk is van de Voedselbank. Vecht voor de rechten van christenen, maar ook van niet-christenen. Goedkoop populisme zet mensen tegenover elkaar; kies je A, dan ben je tegen B. Als volgeling van Jezus ben ik daartegen. Als je weet wat je identiteit is, word je nooit bedreigd door iemand met een andere identiteit. Christenen die bang zijn voor de islam, moeten eerst naar zichzelf kijken; kennen zij hun identiteit wel? Ooit wilde ik geen contact met moslims, maar mijn hart is veranderd, ik zie hen nu als mijn naasten en vrienden.”

'Juist in de grote steden zie ik veel nieuwe vormen van kerk-zijn'

De kerk in Nederland verandert. Hoe ziet u, dr. Lee, de toekomst van de kerk? En wat voor rol spelen nieuwe christenen uit de rest van de wereld daarin?

Lee: "Allereerst wil ik zeggen: migrantenchristenen vormen geen nieuw fenomeen, al wekken recent veel christenen de indruk alsof ze een openbaring hebben gekregen dat er überhaupt migrantenchristenen zijn. In 2000 heb ik politieke partijen uitgenodigd voor de lancering van mijn boek *Blessed Migrants*. Ook de ChristenUnie, maar niemand kwam. Tegenwoordig is er veel meer interesse van de politiek voor dit onderwerp. Wat betreft de toekomst: migrantenchristenen zijn een spiegel voor Nederlandse christenen, maar tegelijk zijn we één. Ik denk dat we steeds meer gaan samenwerken, ondanks de verschillen. Het christendom in Nederland zal niet sterven, maar een andere vorm krijgen. Of migrantenchristenen dé redding zijn? Niet per se."

Voordewind: "Juist in de grote steden zie ik veel nieuwe vormen van kerk-zijn. Ik spreek liever niet over migrantenkerken, maar over internationale kerken; in onze Vineyard Gemeente hebben we zo'n veertig procent internationale bezoekers."

Lee: "Ik vind het wel problematisch dat de term 'internationale kerken' vaak wordt gebruikt als het over kerken vol succesvolle expats gaat, terwijl we bij de term 'migrantenkerk' eerder denken aan de christenen uit ontwikkelingslanden."

De ChristenUnie probeert al jaren om migrantenchristenen bij de partij te betrekken; eerst katholieken, nu ook christenmigranten. Hoe staat het ervoor, Joël?

Voordewind: "We vinden dit inderdaad al jaren een belangrijke prioriteit, we willen de naam ChristenUnie ook eer aan doen. In het verleden heeft de partij zich daarom ook uitgesproken voor meer diversiteit op alle niveaus van de ChristenUnie. Cynthia Ortega-Martijn was ons eerste Kamerlid met een migratieachtergrond, zij zat in de Tweede Kamer van 2006 tot 2012. In 2002 zijn Cynthia, Marcello Stewart en ik begonnen met de 'Werkgroep Multicultureel' om door heel Nederlands talkshows

te houden met comedians, rappers, veel eten en muziek. Met als doel om juist náár de migranten toe te gaan, in plaats van te verwachten dat ze naar ons toe komen. We wilden de partij verrijken met de diverse culturen die hier waren neergestreken en hebben hun problemen geïnventariseerd, wat toen tot een politiek manifest heeft geleid. Dat pionieren heeft onder andere opgeleverd dat onze congressen veelkleuriger zijn geworden, en dat er meer politiek talent met een migratieachtergrond zoals Don Ceder op onze kandidatenlijsten staat. Maar daar kunnen we nog veel meer in groeien.

"Goedkoop populisme zet mensen tegenover elkaar; kies je A, dan ben je tégen B. Als volgeling van Jezus ben ik daartegen."

De recent verschenen bundel *Beeldragen; de wereldkerk en haar politieke opdracht* van Madelon Grant van het Wetenschappelijk Instituut is verder een goed initiatief om een nieuw actieplan op te zetten. Dat er steeds meer christenen met een migratieachtergrond actief zijn voor de ChristenUnie verrijkt de partij. Door hen zien we meer van de veelkleurigheid van God dan via ons

Nederlandse kopje koffie met een plakje cake en strak geleide vergaderingen waar geen muzieknoot te horen is. Daarbij moeten we niet alleen naar de migranten toe, maar ook bereid zijn onze om over onze eigen tradities heen te stappen. Bijvoorbeeld door op een partijcongres meer te variëren in de vormen en de liederen die we zingen. Samuel Lee lacht gul. Gevraagd naar de reden: "Als pinksterman wil ik laatste tijd juist die rustige liederen. Ik word elke zondag bijna doof van onze keiharde muziek, haha—ik word oud denk ik!" ■

Kijk voor meer informatie op www.christenunie.nl/beeldragen

Deborah:
'Op het project heb ik
tenminste eten'

HET GEBEURT

Compassion®

Word deel van haar verhaal: hetgebeurt.nu

Agenda

* 13 JUNI 2020

Online partijbijeenkomst

Ter vervanging van het partijcongres van 18 april

Kijk voor meer informatie op www.christenunie.nl/congres

Boekentip

DE WERELD LIEFHEBBEN

Ecologische vragen raken aan onze politieke, maatschappelijke en morele voorstellingen. In dit boek stelt oud-senator **Roel Kuiper** (ChristenUnie) de vraag: wat gebeurt er als het christelijke geloof opnieuw leidraad wordt voor het doordenken van hedendaagse maatschappelijke en politieke problemen? ■

▼ Kijk voor meer informatie op: www.buizen.nl/dwl

Colofon

Redactie

Floris Spronk (eindredacteur),
Mark de Boer (hoofdredacteur),
Alma Broekmaat-Hagens,
Tjitske Kuiper – De Haan,
Gerben van Helden

Met medewerking van

Anne Paul Roukema | www.inhisimage.nl
Wilfred Hermans | www.wilfredhermans.nl
Joke Troost | www.preciouspeoplefotografie.nl
Matthijn Buwalda | www.tekstmeneer.nl

Vormgeving

idd.nu

Contact

Postbus 439, 3800 AK
Amersfoort
Tel. 033 4226969
info@christenunie.nl
IBAN: NL55 RABO 0372 9300 18
www.christenunie.nl/contact

ROB

ChristenUnie magazine verschijnt in braille en audio bij het CBB
Tel. 0341 565 499

Druk

Vellendrukkerij BDU B.V.

Advertenties

Theo Wijbenga
Tel: 058-2987616
M : 06 51426179
theo.wijbenga@ndcmediagroep.nl

Het volgende ChristenUnie magazine verschijnt in het najaar van 2020

De advertenties in dit magazine vertegenwoordigen niet automatisch de politieke standpunten van de ChristenUnie, maar worden geplaatst om het maken van het magazine te kunnen bekostigen.

Giften

De ChristenUnie steunen met uw gift?
IBAN: NL55 RABO 0372 9300 18 t.n.v.
ChristenUnie te Amersfoort

Lidmaatschap

Het lidmaatschap valt samen met het kalenderjaar. Opzeggen kan alleen schriftelijk voor 30 november bij de ledenadministratie: ledenadministratie@christenunie.nl. Alle mutaties worden door de ledenadministratie per e-mail of per post aan u bevestigd.

Persoonsgegevens en privacy

De ChristenUnie gaat zorgvuldig om met uw persoonsgegevens. Meer informatie hierover in onze privacyverklaring op www.christenunie.nl/privacyverklaring. Vragen of bezwaar? Mail of bel met het Partijbureau.

Algemeen Nut
Beogende Instelling

ANBI

ChristenUnie magazine wordt verpakt in biofolie. Werp deze wikkel in de gift-container, voor minimale milieubelasting.

“Het hoopvolle initiatief #Nietalleen geeft licht in deze donkere tijd. Het laat iedereen weten, wie je ook bent, wat je ook gelooft, hoe je er ook aan toe bent: je staat er niet alleen voor. Meld je aan als je hulp kunt bieden of juist hulp nodig hebt.”

Gert-Jan Segers
ChristenUnie

Ga naar nietalleen.nl
of bel 0800-1322

#Nietalleen verbindt honderden lokale en kerkelijke hulpinitiatieven aan elkaar en aan hulpvragers. #Nietalleen wordt gecoördineerd door PKN, EO, ChristenUnie en 4M.